

Loreta Puskunigė

namuose mažas šuniukas

TURINYS

I skyrius

Ar esate pasirengę turėti keturkojį šeimos narį?	10
Valio, mes turėsime šuniuką!	13
Pudelis, o gal rotveileris?.....	16
Kaip išsirinkti veislyną?	20
Augintinis iš prieglaudos.....	23

II skyrius

Kaupiame bazinės žinias	24
Kuo šerti: sausu ėdalų, žalia mėsa, konservais?	27
Išmokite suprasti, ką šuo bando pasakyti.....	29
Kodėl šuo taip elgiasi?.....	34
Ko tikėtis namie atsiradus šuniukui?	37

III skyrius

Šuniukas jau čia	38
Valio, šuniukas mūsų namuose!	41
Siaubas baubas – narvas.....	43
Ranka duoda, o ne atima.....	46
Antkaklis ir pavadėlis	47
Pažindinamės su pasauliu.....	49
Lauko reikalai.....	50
Ar leisti šuniukui žaisti su kitais šunimis?	53
Kokius žaislus pasirinkti?	55
Netinkamas žaidimas.....	57

Kerpame nagus	59
Valome dantis	61
Jautrumo prisilietimams mažinimas.....	65
Pirmosios kelionės automobiliu.....	66
Lankomės veterinarijos klinikoje	68
Pratiname šuniuką likti vieną namuose.....	70

IV skyrius

Nuo ko pradėti šuniuko dresūrą?	72
Mainome daiktus	75
„Instaliuojame“ <i>markerį</i>	76
Šiek tiek apie spragtuką	78
Mokomės sekioti maistą.....	79
Mokymasis – tarsi žaidimas	80
Letenos ant įvairių paviršių	81
Nusiramino patimas	82
„Laisvai“	83
„Pas mane“	84
Akių kontaktas.....	86
Sėdėjimas, gulėjimas, stovėjimas	87
„Greta“	90
Būkite sąžiningi su savo šunimi	93

V skyrius

Keliaujame į dresūros mokyklą	94
Kada jau galima eiti į dresūros mokyklą?.....	97
Kaip išsirinkti dresūros mokyklą?.....	98
Ar verta registruotis į nuotolines pamokas?	99
Kaip pasiruošti dresūros pamokai?	100

VI skyrius

Impulsų kontrolė.....	102
Ištiestas (sugniaužtas) delnas	105
Skraidantis maistas	106
Oi! Durys neatsidaro	107
Namuose yra vagis.....	108
„Palik“	109
„Palauk“ – maistas iš dubenėlio.....	111
„Palauk“ – skanėstas ant letenos.....	111

VII skyrius

Turime problemų	112
Gučis labai kandžiojasi	115
Garsų baimė	116
Reksas viską graužia.....	117
Rikis nereaguoja į savo vardą.....	118
Ar tai kurmio darbas?	119
Hadas neatiduoda žaislo	120
Marsas tempia pavadėlį	121
Baigėsi skanukai	123
Luna šokinėja ant žmonių	124
Arčis nenulipa nuo sofos.....	125
Bimas loja ant kitų šunų	126
Iš kur čia šitie baisūs objektai?.....	127
Lordas ryja maistą nekramtydamas	128
Luna ir Reksas konkuruoja dėl maisto.....	129
Stela nemoka likti viena	129
Tobis ėda katės maistą.....	131
Toris ėmė žymėti namuose	132
Nebėra kantrybės su tuo šuniu	133

VIII skyrius

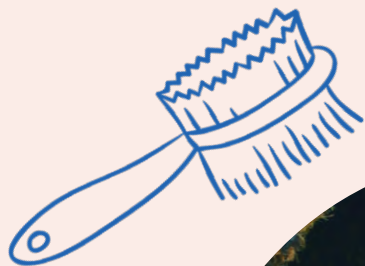
Judam, krutam	136
Fizinis krūvis: kiek jo reikia?	139
Kai krūvio per daug.....	140
Kada šuo gali pradėti sportuoti?.....	142
Šunų sporto rūšys.....	143

IX skyrius

Svarbios pastabos.....	146
Šunys nesupranta sinonimų.....	149
Greitis ir tikslumas.....	150
Apdovanojimas – ne tik iš rankų	150
Apdovanojimas ar bausmė?	151
Komandos – tai ne foninis triukšmas.....	152
Kaip pastebėti, kad šuo pavargo per treniruotę?	153

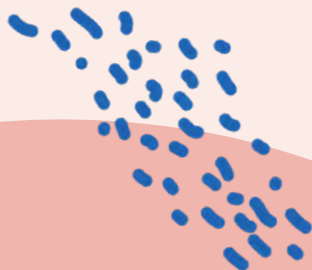
X skyrius

Šuns emocinė gerovė	154
Ar jūsų šuo laimingas?	157
Kai tenka išvykti į kelionę.....	158
Kaip padėti šuniui prisitaikyti prie pokyčių?.....	160
PABAIGOS ŽODIS.....	163
PADĖKA.....	164
ŠALTINIAI	165
ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS	166

I skyrius

**Ar esate pasirengę turėti
keturkojį šeimos narį?**

Pasiruošimas turėti keturkojį šeimos narį – labai svarbus žingsnis. Su šunimi praleisite 10–15 metų, todėl būtina pasirūpinti, kad jis:

- augtų saugioje ir mylinčioje aplinkoje, kurioje jaustųsi visavertis šeimos narys;
- turėtų aiškią rutiną (šėrimo laikas, pasivaikščiojimas, poilsis ir pan.);
- būtų tinkamai socializuotas nuo pirmųjų savaičių, kad išaugtų ramus ir draugiškas;
- gautų kokybišką maistą, atitinkantį jo amžių, veislę ir sveikatos būklę;
- laiku sulauktų veterinarų pagalbos ir jo sveikata būtų rūpinamasi profilaktiškai;
- būtų lavinamas ir fiziškai, ir protiškai (reguliarūs žaidimai, dresūra, pasivaikščiojimas gamtoje);
- žinotų aiškias ribas ir suprastų, ko iš jo tikimasi.

Ar esate tam pasirengę? Nepamirškite – šuns auginimas ne tik džiaugsmas, bet ir didžiulė atsakomybė. Jei visa tai jūsų negąsdina ir manote, kad dabar pats tinkamiausias laikas įsigyti šunį, tikiuosi, šioje knygoje pateikta informacija padės paprasčiau išsirinkti keturkojį šeimos draugą ir sukurti su juo tvirtą ryšį.

Pudelis, o gal rotveileris?

Nuo ko pradėti šuniuko paieškas? Žinoma, pirmiausia nuspręskite dėl veislės. Jeigu dar svarstote, kad galbūt norėtumėte pudelio, o gal – vokiečių aviganiaus ar rotveilerio, jums per anksti įsigyti šunį. Išsigryninkite norus, nuvykite į šunų parodas ir pabendraukite su veisėjais bei dominančios veislės šunų augintojais. Kai jau tvirtai žinosite, kad veislė jums prie širdies, galėsite pradėti žvalgytis veislyno. Dauguma veisėjų turi savo interneto svetaines arba paskyras socialiniuose tinkluose – čia turėsite galimybę stebėti informaciją apie veislyno šunis ir būsimas vadas.

Nesirinkite šuns vien pagal grožį. Galbūt jūs alpstate dėl išraiškingų haskio akių, tačiau ar užtikrinsite pakankamą tokio aktyvaus šuns fizinį krūvį? Klystate manydami, kad pakaks savaitgaliais nuvažiuoti į gamtą ir leisti keturkojui išsilakstyti. Jei kasdien nepasirūpinsite tinkama šuns iškrova, neverta tikėtis, kad augintinis bus laimingas ir nesiels destruktiviai. Maža to, savaitgalio sportas netgi gali būti žalingas dėl traumų rizikos, todėl fizinis aktyvumas augintiniui būtinas nuolatos. Ar išties turėsite tam laiko ir noro?

Prieš įsigydami tam tikros veislės šunį, pasidomėkite, kam ji buvo sukurta. Medžioklinio šuns genetikos tikrai nepakeisite. Dažnai žmonės nusiperka vengrų vižlą arba kurtšarą ir skundžiasi, kad jis itin aktyvus, nori tyrinėti dideles teritorijas ir dar (koks netikėtumas!) labai reaguoja į paukščius. Jei norite sofas šuns, galbūt vertėtų pagalvoti apie vyresnio amžiaus augintinį, kuris jau nėra toks aktyvus. Tokį šunį galite pasiimti iš prieglaudos arba veislyno – kartais veisėjai parduoda šunis, nebedalyvaujančius veisimo programose.

Gera pagalvokite, ką norėsite veikti su savo augintiniu. Gal jums patiktų kartu bėgioti, užsiimti šunų sportu, o gal tikėtės, kad šuo puikiai integruosis į jūsų kasdienybę ir prisitaikys prie visos šeimos gyvenimo ritmo? Poryčiai kasdienybėje neišvengiami: nors tam tikrų veislių šunys puikiai prisitaiko prie įvairių aplinkybių, tai nereiškia, kad jums nereikės įdėti darbo siekiant šuns gerovės.

Nesirinkite borderkolio ar belgų aviganiai vien todėl, kad kažkur skaitėte, jog šių veislių šunys be galo protingi. Kartais aukštas šunų intelektas šeiminiškams tampa tikru praeiksmu, nes šuo puikiai žino, kaip išspręsti įvairias jam nepalankias situacijas ir jas paversti sau naudingomis. Protingas šuo ras, kaip išlįsti iš narvo, jei jam nepatiks čia būti, jis nesunkiai įveiks tvorą ar kitus barjerus ir t. t. Tai – dar ne viskas! Intelektualių šunų augintojai neretai ir patys nustemba sužinoję, ką gali iškręsti jų nuobodžiaujantis šuo. Rimtai apsvarstykite, ar protingam ir energingam šuniui galėsite skirti pakankamai dėmesio ir pasirūpinti jo poreikiais.

Pasitarkite su savo šeimos nariais ir nuspręskite, kurios veislės augintinis jums labiausiai prie širdies. Susitarkite, kas kasdien vedžios šunį rytais ir vakarais, kas nuveš į veterinarijos kliniką, apmąstykite, kur paliksime šunį, kai vyksite atostogauti (o gal jį visada imsime su savimi), ir t. t. Labai svarbu, kad augintinio norėtų visi šeimos nariai: jei tai tėra vaiko užgaida, nusiteikite, kad visa atsakomybė kris ant jūsų pečių, o vaikas tik kartkartėmis pavedžios augintinį ar su juo pažais. Maža to, jums teks dvigubas rūpestis: turėsite ne tik šunį mokyti tinkamo elgesio, bet ir vaikui nubrėžti tam tikras ribas, kada prie augintinio nereikia lįsti.

Luna šokinėja ant žmonių

Šuniui bandant ant jūsų užšokti, tiesiog nusisukite ir pasakykite „Žemyn“. Kai visos letenos bus ant žemės, pagirkite augintinį, bet už šio pageidavimo įvykdymą skanėstų geriau neduokite. Kodėl? Gudruoliai labai greitai išmoksta tokią loginę seką: „Šoku ant žmogaus (kas ir šiaip labai malonu, nes galiu būti arčiau jo akių lygio), sulaukiu žodelio „Žemyn“, atsistuju ant žemės savo letenomis ir dar gaunu skanėstą. Pasaka, o ne gyvenimas.“ Lygiai to paties galite paprašyti ir kitų žmonių (pavyzdžiui, į namus užsukusių svečių ar vaikstant lauke sutiktų bičiulių): jei šuo bandys šokinėti, jiems reikia nusisukti nuo šuns ir pasakyti „Žemyn“, o dėmesio skirti tik tada, kai letenos bus ant žemės.

Jeigu augintinis šokinėja ant svečių juos pasitikdamas, pagelbės paprasta gudrybė: šalia durų turėkite uostymo kilimėlį, į kurį svečių paprašykite įberti po saujelę maisto ir pasakyti „leškok“. Uostinėdamas šuo nurims, todėl noras apšokinėti svečius bus ne toks didelis. Kol šuo uostinėja, svečiai galės ramiai nusiauti batus ir pasikabinti striukes (ši pratimą praktikuokite dar tada, kai nelaukiate svečių; išeikite pro duris, o sugrįžę įberkite maistelio ir pasakykite „leškok“). Jei matysite, kad svečiai augintiniui vis dar kelia didžiulį susidomėjimą ir jis nenustygs vietoje, prisiminkite nusiramino pratimą – leiskite šuniui ramiai ilsėtis šalia jūsų.

Arčis nenulipa nuo sofų

Gana dažna problema – šuo nusprendžia užgrobti sofą ir paprašytas nuo jos nenulipa. Kodėl? Ar šuo bando dominuoti? Tikrai ne. Jis nėra supažindintas su taisykle jūsų prašomas nultipti nuo sofų. Šią elgseną tikrai nesunku pakeisti. Mokymosi sesiją pradėkite tada, kai dar nėra konflikto, tai yra jums dar nereikia reikalauti, kad augintinis nultiptų nuo užsėstos sofų.

Pirmiausia išmokykite šunį užšokti ant sofų. Tą jis puikiai moka, tiesa? Jei jis užšoko ant sofų, puiku, dabar mokykite komandos „Žemyn“. Parodykite augintiniui pageidaujantys, jog jis nultiptų. Jei reikia, prisekite pavadėlį ir šiek tiek už jo timptelėkite, rodydami, kad nultiptų ant žemės, tačiau joku būdu netempkite šuns už antkaklio – toks elgesys nemandagus. Kai tik visos letenos atsiduria ant žemės, šunį gausiai apdovanokite ir labai girkite. Pakartokite užšokimą ant sofų, jo labai neakcentuokite. Vėl paprašykite nultipti žemyn. Kartokite šį pratimą kasdien, kol šuo supras, kad komanda „Žemyn“ labai apsimoka ir, tinkamai atlikus pratimą, laukia tikras aukso puodas!

Šeimininkai kartais pasakoja, kad lovoje kartu miegantis šuo urzgia jiems sujudėjus arba bandant atsikelti. Tokiu atveju taip pat praverčia komanda „Žemyn“. Parodykite šuniui, kad sofa ar lova ne savaiminė duotybė, bet privilegija, įgyjama laikantis tam tikrų taisyklių. Jei augintinis elgiasi gražiai, jis turi galimybę būti ant sofų arba lovos. Kas kita, jeigu elgesys tampa netinkamas – tuomet šuo turi nultipti žemyn.

Toris ėmė žymėti namuose

Jei šuo jau pripratintas prie lauko reikalų, tačiau staiga pradėjo žymėti namuose, vertėtų ieškoti priežasčių, kodėl taip nutiko. Pagalvokite, ar neįvyko pasikeitimų, kurie šuniui kelia stresą: galbūt atsirado naujas augintinis, kaimynai pradėjo remontą ir šunį blaško neįprasti garsai... Pasvarstykite, kaip sumažinti keturkojui stresą, ir tuomet problema gali išsispęsti. Nors gana dažnai nusprendžiama tiesiog kastruoti šunį, visgi nepamirškite, kad tai nėra visų problemų sprendimo būdas. Net ir kastruoti šunys gali žymėti teritoriją.

Taip pat patartina patikrinti augintinio sveikatą – šlapinimusi namuose jis gali įspėti, kad kažkas ne taip. Praktikoje ne sykį teko susidurti, kad šunys ima žymėti namus užsikimšus analinėms liaukoms, todėl verta apsilankyti veterinarijos klinikoje ir įvertinti augintinio sveikatos būklę.

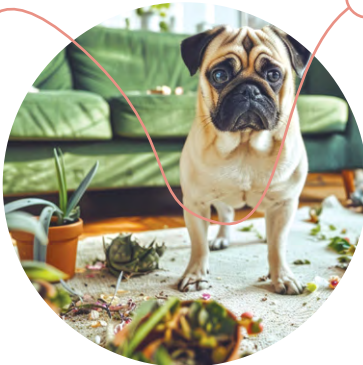

Nebėra kantrybės su tuo šunimi

Taip, auginant jauną šunį, kartais pristinga kantrybės ir aplanko mintys, ar tikrai reikėjo to šuns. Neišsigąskite – jūs tikrai nesate blogas šeimininkas. Tokių pamąstymų nepavyksta išvengti daugumai jaunų šuniukų šeimininkų. Svarbiausia pripažinti, kad šiuo metu jums sunku, ir ieškoti pagalbos, o ne užgniaužti emocijas.

Jauno šuns elgesys gali būti alinantis: kandžiojimasis, netikėtas šlapinimasis, nuolatinis energijos pliūpsnis, dėmesio reikalavimas... Kai viskas kaupiasi diena po dienos, net ir mylintiems šeimininkams gali pritrūkti jėgų. Tokiu metu labai padeda sąmoningas priminimas sau: tai – laikina. Jei nuosekliai dirbsite, visa tai netrukus pamiršite.

Svarbu pasirūpinti ir savimi: pakankamai miegokite, ilsėkitės ir, žinoma, kreipkitės pagalbos į dresuotoją. Kartais iš pažiūros sudėtingos elgsenos problemos gana lengvai išsprendžiamos, tačiau tikrai neverta laukti, kol visa tai liausis savaime.

Ką daryti, jei persipildo kantrybės taurė?

- 🐾 Atsitraukite: jei atrodo, kad netrukus sprogsite, vertėtų atsitraukti ir atsikvėpti. Pavyzdžiui, galite uždaryti šuniuką į narvą ar kitą saugią erdvę ir ramiai išgerti arbatos.
- 🐾 Kalbėkitės su kitais šunų augintojais. Galbūt šiuo metu jūsų draugai, giminaičiai ar kolegos taip pat augina jauną šunį? Pasikalbėkite apie tai – pasidalijus mintimis, tampa kur kas lengviau. Kartais gelbsti ir įvairios grupės socialiniuose tinkluose, kur dalijamasi mintimis su kitais šunų augintojais.
- 🐾 Rašykite dienoraštį: užrašykite, su kokiais iššūkiais šiuo metu susiduriate, ir sudarykite veiksmų planą, kaip visa tai išspręsite. Žymėkite pastabas, kaip jums pavyksta siekti užsibrėžtų tikslų. Tai padės paprasčiau stebėti pažangą.
- 🐾 Nekaltinkite savęs: užauginti šunį nepadarius nė vienos klaidos – neįmanoma misija. Kad ir kaip norėtumėte viską atlikti teisingai, turite suprasti, jog net ir klaidos neišvengiamos.
- 🐾 Kad ir kaip būtų sunku, pasistenkite, kad neigiamos emocijos nepakenktų jūsų santykiams su keturkoju šeimos nariu. Jis sugraužė jūsų batus ne todėl, kad keršytų ar erzintų, o tiesiog jautė stresą ar nuobodulį, todėl rado kuo užsiimti.